

Győri Ítéltábla
Gf.IV.20.434/2012/3.szám

A Győri Ítéltábla a dr. Tordai Ildikó ügyvéd által képviselt **I.r., II.r,III.r., IV.r. és V.r. felpereseknek** a dr. Talletovits Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes** ellen 9.024.029,-Ft és járulécai megfizetése iránti perében a Szombathelyi Törvényszék 2012. szeptember 5. napján kelt 20.G.40.068/2011/32. számú ítélete ellen az alperes részéről 33., 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, az alperes részére az I.r. felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 83.834,- (Nyolcvanháromezer-nyolcszázharmincnég) Ft-ra a II.r. felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 81.184,- (Nyolcvanegyezer-egyszáznyolcvannég) Ft-ra, a III.r. felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 49.190,- (Negyvenkilencezer-egyszázkilencven) Ft-ra, a IV.r. felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 36.158,- (Harminchatezer-egyszázötvennyolc) Ft-ra, az V.r. felperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 65.155,- (Hatvanötezer-egyszázötvenöt) Ft-ra felemeli.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 15.000,- (Tizenötezer) Ft, a II.r. felperesnek 14.500,- (Tizennégyezer-ötszáz) Ft, a III.r. felperesnek 9.000,- (Kilencezer) Ft, a IV.r. felperesnek 6.000,- (Hatezer) Ft, az V.r. felperesnek 12.000,- (Tizenkettőezer) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperesek a kereseti kérelmükben az alperes kötelezését kérték 2004. június 1. napjától 2008. december 31. napjáig terjedő időszakra az I.r. felperes részére 2.397.466,-Ft, a II.r. felperes részére 2.322.248,-Ft, a III.r. felperes részére 1.406.544,-Ft, a IV.r. felperes részére 1.033.927,-Ft, az V.r. felperes részére 1.864.244,-Ft tőke és középárányos időponttól számított késedelmi kamatai megfizetésére.

Előadták, hogy 1998. december 18-án kelt társulási megállapodásuk értelmében közös intézményként működtetik a **Helység 1-i** nemzetiségi nyelvet oktató általános iskolát. Szerződésük 7. pontja úgy rendelkezik, hogy a normatív támogatással nem fedezett intézmény-fenntartási költségeket a közigazgatási területükön lakó és a közös iskolában tanuló gyerekek számának arányában osztják meg.

Az alperes önkormányzat területén lakó gyermekek 2004. június 1. napjától 2008. december 31. napjáig terjedő időszakban növekvő létszámban vették igénybe a felperesek által működtetett iskolát. Ez okból a felperesek a kereseti kérelemben megjelölt összegre, mint a működési költségekhez való létszámarányos hozzájárulásra igényt tartottak.

Az alperes a kereseti kérelmet jogalapjában ésösszecszerűségében is vitatta.

Arra hivatkozott, hogy a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) 8. §. (1)-(4) bekezdései és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 86. §. (1) bekezdése alapján az alperes önkormányzatot terhelő, alapfokú oktatás biztosítására irányuló kötelezettségének a 2004. április 29-én megkötött feladatellátási megállapodással eleget tett. A szerződés 2. pontja értelmében az alperes **Város 1** Megyei Jogú Város Önkormányzatát bízta meg azzal, hogy az alperes illetékességi területén lakó gyermek általános iskolai oktatásáról gondoskodjon az általa fenntartott **"A"** Általános Iskolában.

Az alperes kifejtette, hogy a ... gyermekek oktatása - a létszámarányukra tekintettel - a felperesek iskolájában többletköltséget nem okoz, figyelemmel az utánuk igényelhető normatív támogatás jelentős összegére is. A ... gyermekekkel kapcsolatosan felmerülő, és az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő által kiszámított többletköltségek közül a tanulók részére biztosított utazási költségterítés felperesek részére való megfizetését az okból is indokolatlannak tartotta, hogy az szükséges kiadásnak nem tekinthető, a felperesek azt kedvezményként, önkéntesen biztosították a tanulóik részére.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemnek részben helyt adva kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I.r. felperesnek 643.433,-Ft-ot, a II.r. felperesnek 623.092,-Ft-ot, a III.r. felperesnek 377.535,-Ft-ot, a IV.r. felperesnek 277.521,-Ft-ot, míg az V.r. felperesnek 500.071,-Ft-ot, valamint ezen összegek után 2006. augusztus 15. napjától a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a törvényszék az I.r. felperest 42.720,-Ft, a II.r. felperest 41.370,-Ft, a III.r. felperest 25.000,-Ft, a IV.r. felperest 18.400,-Ft, míg az V.r. felperest 33.200,-Ft elsőfokú perköltség az alperes részére 15 napon belül történő megfizetésére.

A Győri Ítéltábla 2011. május 11. napján kelt Gf.IV.20.249/2010/8. számú - a közbenső ítéletet hatályon kívül helyező - végzésében adott iránymutatás szerint eljárva a törvényszék a Ptk. 484-485. §-ban szabályozott megbízás nélküli ügyvitel szabályait alkalmazva azt vizsgálta, hogy helyénvaló beavatkozásnak tekinthető-e a felperes önkormányzatok azon eljárása, hogy az általuk fenntartott oktatási intézmény fogadta az oda jelentkező ... tanulókat.

Ekörben az elsőfokú bíróság indokolása visszautal az ítélet táblájának határozatára, amely kifejti, hogy a keresettel érintett időszakban az Alkotmány 67. §. (2) bekezdése szerint a szülőket megillette az a jog, hogy a gyermeküknek adandó nevelést megválaszthassák. Az önkormányzat az alapfokú oktatás biztosítására irányuló kötelezettségének a lakosság, a szülők igényeivel adekvát módon köteles eleget tenni. Ennek a kritériumnak az alperes által a **Város 1** Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött feladatellátási megállapodás tartalmilag nem felel meg. Az alperesnek a szülők iskolaválasztásban megnyilvánuló véleményét tiszteletben tartva kell az alapfokú oktatást biztosítani. Abból a tényből, hogy számszaki adatokkal is alátámasztottan az alperes illetékességéhez tartozó tanulók dominánsan növekvő létszámban járnak a felperesek iskolájába az következik, hogy az alperes a szombathelyi önkormányzattal kötött megállapodással az önkormányzati törvényben írt kötelezettségének nem kielégítően és nem a lakossági igényekhez igazodóan tesz eleget. Az alperesre háruló feladatot részben a felperesi önkormányzatok látják el az általuk közösen fenntartott intézmény útján.

A fentiek tükrében a felperes beavatkozása a Ptk. 484. §. és 485. §. (1) bekezdése alapján helyénvaló volt, ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 486.§. (2) bekezdés alapján vizsgálta, hogy a ... tanulók oktatása az iskola működésében milyen összegű személyi és dologi többletkiadásokat eredményez.

Az elsőfokú bíróság **"B"** igazságügyi könyvszakértő aggálytalan, ellentmondásmentes és számszakilag a felek által is elfogadott szakvéleményét alapul véve megállapította, hogy a vizsgált időszakra vonatkozóan az alperesi tanulók oktatása dologi kiadásokban jelentkező 2.421.652,-Ft többletköltséget eredményezett. Az elsőfokú bíróság ezen összeg felperesek részére történő megfizetésére kötelezte az alperest akként, hogy felperesek egymás közti viszonyában a kereseti kérelemben írt arányok szerint osztotta fel az alperes által a részükre megfizetendő összeget.

Az elsőfokú bíróság az utazási bérlet ellenértékét is a megtérítendő többletköltségek közé sorolta. A döntését azzal indokolta, hogy a ... diákok - 2003. évi CXXV. törvény értelmében vett - esélyegyenlősége sérül, amennyiben az ő kivételükkel a bejáró diákok mindegyike kap költségtérítést. Az ítélet indokolása kitért arra is, hogy a közoktatásról szóló 1993.évi LXXIX: törvény 91. §. (7) bekezdése lehetőséget ad a lakóhely szerint illetékes polgármester részére, hogy az ott írt feltételek fennállta esetén a gyermek elhelyezéséhez vagy utaztatásához anyagi segítséget nyújtson a szülőknek.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a kereseti kérelemben írt lényegesen magasabb összegű, a normatív támogatás összegén felüli, tanulóarányosan elosztott költségek felperesek javára való megfizetésére sem a törvényi rendelkezések, sem a felperesek társulási megállapodása - mivel annak alperes nem tagja - nem ad alapot,.

Az ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és felperes kereseti kérelmének elutasítását kérte.

A kérelmét azzal indokolta, hogy a 2004. április 29-én kelt megállapodással az alperes teljesítette az Ötv. 8. §. (4) bekezdésében rá rótt kötelezettséget. Utalt a Legfelsőbb Bíróság által több eseti döntésben kifejtettkre, miszerint csak az állami költségvetés által biztosított

normatív támogatás átadására kötelezhető az az önkormányzat, amely a közigazgatási területén lakó gyermekek közoktatását részben más által fenntartott közoktatási intézményben oldja meg. (BH 2005.396.) A normatív támogatást meghaladó költségviselésre a gyermekeket „átadó” önkormányzat csak a közoktatási törvény 88. §. (1) bekezdésében meghatározott megállapodás alapján kötelezhető.

Utalt arra, hogy mögöttes normaként nem alkalmazhatók a Ptk. rendelkezései, mivel jelen per tárgya egy több önkormányzat által működtetett iskola fenntartásával kapcsolatos költségviselés, amelyet a közoktatási törvény erre vonatkozó speciális rendelkezései alapján kell megítélni.

Az alperes azzal is érvelt, hogy felperesek beavatkozása a Ptk. 485.§.(1) bekezdése értelmében nem volt helyénvaló figyelemmel arra, hogy az alperes önkormányzat érdeke az volt, az akarata arra irányult, hogy a **Város 1** Megyei Jogú Várossal kötött megállapodással - az alperes önkormányzat számára teljes mértékben ingyenesen - oldja meg az általános iskolás gyermekek oktatását. Hangsúlyozta, hogy a beavatkozás helyénvalósága elbírálása során figyelembe kell venni, hogy a ... gyerekek után a többletkiadások összege 2.421.652,- Ft-ot tesz ki, ugyanakkor oktatásukra tekintettel a felperes önkormányzatok összesen 48.762.546,-Ft normatív állami támogatáshoz jutottak. A ... gyermekek befogadására tehát nem az alperes, hanem a felperes önkormányzatok pénzügyi-gazdasági érdekeire tekintettel került sor.

Másodlagos fellebbezési kérelme a marasztalási összeg csökkentésére irányult. Vitatta, hogy a ... tanulók részére biztosított utazási költségtérítés indokolt kiadásként elszámolható. A felperesek részére megtérítendő, összesen 2.421.652,-Ft-ot a ... tanulók utazási költségtérítésére kifizetett összeggel kérte csökkenteni, így az alperes által felperesek részére összesen fizetendő többletköltség 1.303.800,-Ft. Azt hangsúlyozta, hogy a bérletek árának megtérítése az alperes önkormányzat polgármesterének kompetenciájába tartozik.

Vitatta az alperes javára megítélt perköltség összegét is. Hangsúlyozta, hogy a 9.024.029,-Ft pertárgyérték után az alperes 73 % mértékű pernyertességére tekintettel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján elszámolható ügyvédi munkadíj 418.290,-Ft, amely csökkentendő a felperesek által előlegezett szakértői díj 27 %-ával, azaz 102.767,-Ft összeggel. Így alperest a Pp. 81.§. (1) bekezdés alapján összesen 315.523,-Ft ügyvédi munkadíj, mint perköltség illeti meg.

Arra is hivatkozott az alperes, hogy a Ptk. 486. §. (1) bekezdése szerinti előzetes értesítési kötelezettséget a felperesek elmulasztották. Előzetes értesítés esetén az alperesnek lehetősége lett volna arra, hogy megfelelő módon tájékoztassa a lakosokat, az alperes önkormányzat valós érdekéről azaz arról, hogy a szülők olyan intézményt válasszanak a gyermekek iskoláztatására, amely nem ró az alperesi önkormányzatra további terheket.

A felperesek az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés kis részben megalapozott.

Az ítéltábla - az ítéletet a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között felülvizsgálva (Pp.253.§.(3) bek.) - megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.249/2010/8. számú határozatában adott iránymutatásnak megfelelően eljárva a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései - a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezések kivételével - helytállóak. Az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival is egyetért. A fellebbezésben írtakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

Az alperes a jogalap körében kifejtette, hogy a felperesek illetékességi területéhez nem tartozó tanulók oktatási költségeinek viselése tárgyában fennálló jogvita elbírálására a közoktatási törvény speciális rendelkezései az irányadók, a Ptk. szabályi mögöttes normaként nem alkalmazhatók. A közoktatási törvény 88. §. (1) bekezdése értelmében pedig a normatív támogatást meghaladó költségviselésre az „átadó” önkormányzat - amely önkormányzat más önkormányzatok közreműködésével tesz eleget az önkormányzati törvényben meghatározott alapfokú oktatás biztosítására irányuló feladatainak - nem kötelezhető.

A Ptk. 484. §. és 485. §. alkalmazhatóságával kapcsolatban a hatályon kívül helyező végzésben kifejtett álláspontját és annak indokait az ítéltábla fenntartja, azt megismételni nem kívánja.

Anélkül, hogy az átadó önkormányzat a fogadó önkormányzatokkal szerződéses jogviszonyban állna, vagy a fogadó önkormányzatok közti intézményfenntartói társulás tagja volna, a fogadó önkormányzatok intézményfenntartói tevékenységét koordináló megállapodás alapján, az ott szabályozott költségviselési arány (mérték) szerint nem kötelezhető az illetékességi területéhez tartozó tanulók után oktatási költségek viselésére.

Ezt tiltó jogszabályi rendelkezés hiányában azonban nem kizárt, hogy az átadó önkormányzat - egyéb jogcímen, így a Ptk. 484- 485.§. alapján - az abban írt feltételek teljesülése esetén költségviselésre volna kötelezhető.

A Ptk. 484. §. értelmében aki valamely ügyben más helyett eljár anélkül, hogy arra megbízás alapján vagy egyébként jogosult volna, az ügyet úgy köteles ellátni, amint azt annak érdeke és feltehető akarata megkívánja, akinek javára beavatkozott.

A 485. §. (1) bekezdése szerint a más ügyében jogosultság nélkül való beavatkozást akkor kell helyénvalónak tekinteni, ha megfelel a másik érdekének és feltehető akaratának, különösen ha a beavatkozás őt károsodástól óvja meg.

Helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy a felperes önkormányzatok beavatkozása helyénvaló volt, amikor az általuk fenntartott intézményben az alperes közigazgatási területéről oda jelentkező általános iskolás tanulókat fogadta.

Az alperes önkormányzat a reá háruló alapfokú oktatás biztosítására irányuló kötelezettségének a lakosság igényeivel adekvát módon köteles eleget tenni. A ... tanulók iskolaválasztása kétséget kizáróan azt tükrözi, hogy az alperes által a fenti kötelezettségének teljesítésére választott megoldás - azaz **Város 1** Megyei Jogú Várossal kötött megállapodás - a lakossági érdekekkel nem egyezik függetlenül attól, hogy ez a megoldás az alperes önkormányzatra anyagi terhet nem ró.

Az önkormányzat érdeke a közigazgatási területén lakók érdekétől nem választható el. A felperesek által fenntartott intézménybe való jelentkezések dominánsan növekvő száma azt igazolja, hogy az alperes területén lakók - nemcsak feltehető, hanem tényleges - akarata is arra irányul, hogy gyermekeik a felperesek intézményében végezzék általános iskolai tanulmányaikat. Az a körülmény, hogy az alperesi önkormányzat által kötött megállapodás eredményeként diákjai a z"A" Általános Iskolában ingyenesen tanulhatnak, az alperes által kötelezettségének teljesítésére választott megoldás egyik, de nem kizárólagos szempontja lehet.

A fentiek okán a felperesek azon döntése, hogy az alperesi tanulók általános iskolai oktatását biztosítják, a Ptk. 485. §. (1) bekezdése értelmében helyénvaló beavatkozásnak értékelendő.

A Ptk. 486. §. (2) bekezdése értelmében, ha a megbízás nélküli ügyvivő beavatkozása helyénvaló volt, őt a megbízott jogai illetik, függetlenül attól, hogy beavatkozása sikerrel járt-e.

A Ptk. 479. §. (1) bekezdése értelmében az ügy ellátásával felmerült költségek a megbízót terhelik. A megbízott a költségek előlegezésére nem köteles.

A felperesek oldalán a ... tanulók oktatásával felmerült többletköltségek összegét az ítéltábla által is alapul vett könyvszakértői vélemény 2.421.652,-Ft-ban mutatta ki. Ezen többletköltség tetemes részét, azaz 1.117.852,-Ft-ot a bejáró tanulók részére biztosított utazási költségtérítés teszi ki.

Az alperes által azösszagszerűség körében előadott álláspont szerint, az alperes polgármesterének döntési kompetenciájába tartozó utazási költségtérítés kedvezménye nem sorolható a felperesi önkormányzatok feladatellátásával összefüggő, és szükségszerűen felmerülő többletkiadások közé, ezért az ügy ellátásával összefüggésben felmerült költségek körében nem számolható el.

Az ítéltábla álláspontja szerint a feladat ellátásával kapcsolatosan felmerült többletköltségek egyes tételeinél - így az utazási költségtérítés esetében is - nem egyenként vizsgálendő, hogy az alperes - amennyiben a reá háruló kötelezettségnek maga tesz eleget - az egyes többletelemeket megfizette volna-e, azaz a felmerülésekor szükséges költségként teljesítette volna-e, hanem abból kell kiindulni, hogy amennyiben a beavatkozás helyénvaló volt, úgy az ezzel felmerült, nem okszerűtlen, indokolt, és felperesek részéről már teljesített költségek mindegyike megtérítendő.

Ezért a szakértő által kimunkált többletköltségek megfizetése a felperesek részére az általuk a kereseti kérelemben meghatározott arányok szerint a Ptk. 479. §. (1) bekezdése és 486. §. (2) bekezdése alapján indokolt.

Helytállóan mutatott rá az alperes a fellebbezésben arra, hogy az elsőfokú bíróság a pervesztesség-pernyertesség arányát tévesen határozta meg, ebből következően a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezései nem helytállóak.

A felperes 27%, az alperes 73 %-ban pernyertes. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján a 9.024.029,-Ft pertárgyérték alapulvételével a perben összesen 573.000,-Ft ügyvédi munkadíj, mint perköltség számolható el. A pernyertesség-pervesztesség arányából

kiindulva az alperes 418.290,-Ft ügyvédi munkadíjra tarthatna igényt. A felperesek azonban az általuk előlegezett, összesen 380.619,-Ft szakértői költség 27 %-át, 102.767,-Ft megtérítését kérhetik. A fenti összegek beszámításával a felperesek - a kereseti kérelmükben előadott arányok szerint - összesen 315.523,-Ft elsőfokú perköltség alperes részére történő megfizetésére kötelesek a Pp. 81. §. (1) bekezdése alapján.

A kifejtett indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján helybenhagyta, míg a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket a megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése csak a perköltségviselés tekintetében, kis mértékben vezetett eredményre, ezért az ítéletábra az alperest a Pp. 81. §. (1) bekezdése alapján - a 2.421.652,-Ft fellebbezési érték alapulvételével - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés a.) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte a felperesek javára.

A peres felek az 1990.évi XCIII.tv. 5.§. (1) bekezdés b) pontja alapján személyes illetékmentesség kedvezményében részesültek.

Győr, 2013. június 12. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

. Sarmon Hedvig sk.. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: